

1. Referentie

Referentie	Hibell, B., Guttormson, U., Ahlström, S., Balkireva, O., Bjarnarson, T., Kokkevi, A. & Kraus, L. (2009). <i>The 2007 ESPAD report. Substance use among students in 35 European countries</i> . Stockholm: Swedish Council for Information on Alcohol and other Drugs.
Taal	Engels
ISBN - ISSN	
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Dit onderzoeksrapport beschrijft de bevindingen van de vierde afname van de 'European School Survey Project on Alcohol and other Drugs (ESPAD)'. Deze internationale studie heeft als doel vergelijkbare data te verwerven met betrekking tot het middelengebruik bij 15-16 jarigen in 35 verschillende Europese landen. In 2007 werden in totaal meer dan 100.000 jongeren bevestigd aan de hand van gestandaardiseerde vragenlijsten. Deze gegevens zijn telkens representatief voor het betreffende land. Voor Vlaanderen werden specifiek 1889 scholieren geboren in 1991 in de steekproef opgenomen. Zowel gebruik van alcohol, sigaretten, medicatie en andere illegale drugs wordt in deze studie bevestigd en besproken. Ook wordt in het rapport ruim aandacht besteed aan de vergelijking van deze resultaten met de bevindingen uit de vorige afname in 2003 (voor Vlaanderen n=1300).

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn en gezondheid
Trefwoord(en)	Alcohol, roken, middelengebruik

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de prevalentie van het gebruik van alcohol, sigaretten, medicatie en andere illegale drugs bij jongeren geboren in 1991?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Gestandaardiseerde schriftelijke vragenlijsten die individueel in de klas ingevuld werden.
Onderzochte groep	1889 jongeren geboren in 1991, waaronder 969 jongens en 920 meisjes. De gemiddelde leeftijd bedroeg 15.8 jaar.
Bereik	Vlaanderen (in vergelijking met 34 andere Europese landen)

7. Resultaten

Alcoholgebruik	81% van de bevroagde jongeren is van mening dat alcohol (vrij) gemakkelijk te verkrijgen is. Dit is iets hoger dan het Europees gemiddelde van 78%. 11% van de respondenten geeft aan nog nooit tijdens hun leven alcohol gedronken te hebben; 34% heeft dit al meer dan 40 keer gedaan, bijna dubbel zoveel jongens als meisjes (40% vs. 23%). Wat betreft de laatste 12 maanden zegt 17% geen alcohol gedronken te hebben, 17% zegt meer dan 40 keer alcohol gedronken te hebben (23% van de jongens en 10% van de meisjes). Gevraagd naar welk alcoholtype dat ze de laatste 30 dagen gedronken hebben, vermeldt 57% bier (66% jongens, 48% meisjes); 45% duidt alcopops aan (meer meisjes dan jongens: 47% vs. 42%); 31% vermeldt sterke drank (34% jongens, 29% meisjes) en 29% vermeldt wijn (26% jongens, 32% wijn). Gevraagd naar de gedronken hoeveelheid de laatste keer vermelden de meeste jongeren dat dit beperkt blijft tot één à twee eenheden. Jongeren werden ook bevroagd naar het ingeschat niveau van dronkenschap bij deze laatste keer. Op een schaal van 1 tot 10 gaven jongens zich gemiddeld 2.7 en meisjes 2.3. 61% van de respondenten is nog nooit dronken geweest; 23% maximaal 2 keer. In de periode van de laatste 30 dagen zegt 90% niet dronken te zijn geweest en 9% maximaal 2 keer. Hier blijken weinig verschillen tussen de geslachten te zijn. Jongeren werden ook gevraagd of ze reeds alcohol gedronken hadden voor de leeftijd van 13 jaar. 40% zegt voor deze leeftijd reeds bier gedronken te hebben, 29% alcopops, 39% wijn en 12% sterke drank. 8% van de respondenten is naar eigen zeggen reeds dronken geweest voor deze leeftijd. Enkel bij de consumptie van bier kan een groot verschil tussen jongens (46%) en meisjes (33%) gevonden worden. Jongeren bleken positieve verwachtingen die (zeer) waarschijnlijk waren meer te hebben (47%) dan negatieve verwachtingen (22%). Meest genoemde positieve verwachtingen zijn 'veel plezier hebben' (72%) en 'veel opener en extroverter zijn' (47%). Meest genoemde (zeer) waarschijnlijke negatieve verwachtingen zijn 'iets doen waarvan ik spijt zal krijgen' (30%) en 'een kater hebben' (28%). Ook op dit vlak zijn er weinig uitgesproken verschillen tussen jongens en meisjes.
Sigaretten	68% van de Vlaamse jongeren blijkt van mening te zijn dat sigaretten (vrij) makkelijk te verkrijgen zijn. Dit is lager van de Europees gemiddelde (72%). 23% van de jongeren geeft aan de laatste 30 dagen minstens één keer een sigaret gerookt te hebben. Dit percentage is zowel voor jongens als meisjes hetzelfde. Ook dit percentage ligt lager dan het Europees gemiddelde van 29%. 25% van de bevroagde jongeren geeft aan hun eerste sigaret voor de leeftijd van 13 jaar gerookt te hebben. Ook hier is er geen significant verschil tussen jongens en meisjes. 5% van de respondenten zegt reeds dagelijks sigaretten te hebben gerookt voordat ze 13 jaar waren.
Cannabis	Qua gepercipieerde gemakkelijkheid van het verkrijgen van cannabis, antwoordt 40% van de jongeren dat het (vrij) makkelijk is om aan cannabis te geraken, wat hoger is dan het Europees gemiddelde van 33%. 76% van de jongeren zegt nog cannabis gebruikt te hebben, 9% 1 tot 2 keer en 4% meer dan 40 keer. Wanneer een meer beperkte tijdsspanne gebruikt wordt, zegt 81% tijdens het voorbije jaar geen cannabis gebruikt te hebben; wat betreft de laatste 30 dagen zegt 88% dit niet gedaan te hebben, 7% zegt dit 1 tot 2 keer gedaan te hebben. 5% van de bevroagde jongeren zegt de eerste keer cannabis te hebben gebruikt voor de leeftijd van 13 jaar.
Andere (illegale) drugs	Het percentage jongeren dat van mening is dat het product in kwestie vrij makkelijk te verkrijgen is bedraagt 21% voor amfetamines, 22% voor XTC, 39% voor inhalanten en 22% voor verdovende medicatie. Vooral wat betreft de eerste twee producten ligt dit gemiddelde hoger dan de Europese gemiddelden.

	75% van de respondenten zegt nog nooit andere illegale drugs gebruikt te hebben, 8% 1 tot 2 keer en 5% meer dan 40 keer. Wat XTC gebruik betreft, zegt 91% dit nooit gebruikt te hebben, 3% enkel 1-2 keer. Wanneer het ooit gebruikt hebben van diverse drugs bevraagd wordt, zegt 5% ooit amfetamines te hebben gebruikt, 3% LSD, 4% cocaïne en 1% heroïne. Het gebruik van deze producten voor de leeftijd van 13 jaar is voor alle drugs zeer minimaal en blijft beperkt tot 0 tot 1% van de respondenten. Gevraagd naar de ervaren problemen als gevolg van het druggebruik, blijkt dit ook vrij beperkt te zijn. 4% vermeldt slechtere prestaties op school, 3% verwijst naar slechtere relaties met de ouders en 3% zegt in een fysiek gevecht verzeild te zijn geraakt. Het gepercipieerde risico van druggebruik blijkt vooral gesitueerd te worden bij het frequent gebruik van de verschillende producten. Terwijl occasioneel gebruik slechts in beperkte mate als problematisch vermeldt wordt, zegt 79% dat roken (één pak per dag), een groot risico is. Voor alcohol (5 drankjes per dag) bedraagt dit 53%, voor cannabis 60%, voor XTC 70% en voor amfetamines tot slot 67%.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek